

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Valgdirektoratet
Postboks 2080
3103 TØNSBERG

Deres ref

Vår ref

Dato

20/5221-5

17. desember 2020

Tildelingsbrev 2021 - Valgdirektoratet

1. Innledning

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) viser til Stortingets behandling av Prop. 1 S (2020–2021) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), jf. Innst. 16 S (2020–2021) vedtatt 15. desember 2020.

Departementet gir i tildelingsbrevet Valgdirektoratet fullmakt til å disponere utgifts- og inntektsbevilgningene for 2021, jf. reglement for økonomistyring i staten § 7. Brevet fastsetter også kravene som departementet har til Valgdirektoratet. I tillegg delegerer departementet fullmakter til Valgdirektoratet.

Sammen med tildelingsbrevet legger økonomi- og virksomhetsinstruksen rammene for Valgdirektoratets virksomhet i 2021.

Vi ber Valgdirektoratet ta opp eventuelle uklarheter så snart som mulig.

2. Overordnede prioriteringer og utfordringer

Valgdirektoratet skal bidra til et velfungerende demokrati ved å opprettholde befolkningens tillit til valggjennomføringen. Valgdirektoratets overordnede prioritering i 2021 er å bidra til en korrekt, sikker, åpen og tillitvekkende gjennomføring av stortings- og sametingsvalget. Koronaviruspandemien vil kunne påvirke valggjennomføringen i 2021. Blant annet kan det oppstå utfordringer knyttet til tilgjengelige ressurser, og hvordan man kan unngå lange køer og forhindre at det oppleves som risikofyllt å møte opp for å stemme. Det vil være viktig med tydelig informasjon til velgerne for å sørge for at alle vet hvor og hvordan de kan stemme. Opplæring av kommunene vil også være svært viktig for at valget gjennomføres på en korrekt, sikker og smittevern-faglig forsvarlig måte.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Cathrine Sørli
22 24 72 52

Ny kommune- og fylkesstruktur får betydning for gjennomføringen av stortingsvalget i 2021, og legger føringer for valgadministrasjonssystemet EVA. Stortingsvalget i 2021 skal gjennomføres med de 19 valgdistriktene som utgjorde valgdistriktene ved stortingsvalget i 2017. Hvilke kommuner som tilhører hvilket valgdistrikt, er fastsatt i valgforskriften. Flere fylkesvalgstyrever skal behandle listeforslag, kontrollere gjennomføringen av valget og foreta valgoppgjør for mer enn ett valgdistrikt.

Åpenhet om hvordan valg gjennomføres, er viktig for å opprettholde befolkningens tillit til demokratiet. Direktoratet må sørge for åpenhet om valgsystemet så langt det lar seg gjøre av sikkerhetsmessige hensyn. Direktoratet må gjøre nødvendige sikkerhetstiltak på bakgrunn av det til enhver tid gjeldende trusselbilde.

3. Mål for 2021

3.1 Mål 1: Korrekt og sikker valggjennomføring med tillit i befolkningen

Avviklingen av valg i Norge har høy tillit i befolkningen. For å opprettholde den høye tilliten, er det viktig at kommunene får god støtte og opplæring, og at valgadministrasjonssystemet EVA er brukervennlig, sikkert og i samsvar med regelverket. Valgdirektoratet har ansvar for de operative støtteoppgavene til kommuner og fylkeskommuner ved valggjennomføring, samt drift og forvaltning av EVA. Opplæringen av kommunene og fylkeskommunene må innrettes slik at kommunene forstår og er bevisst sitt ansvar for å opprettholde befolkningens tillit til gjennomføring av valg. Kommunene må også få opplæring i hvordan de kan tilrettelegge valggjennomføringen på en smittevernfaglig forsvarlig måte både for velgere og valgmedarbeidere.

Valgdirektoratet skal bistå kommunene og fylkeskommunene, og legge til rette for at valggjennomføringen er i samsvar med regelverket. Valgdirektoratet skal sørge for at kommunene arbeider med å sikre tilgjengelighet for alle velgere både inne og utenfor valglokalet. Velgernes behov skal stå i i sentrum for oppgaveløsningen.

Styringsparametere

- Antall og type klager på feil eller mangler i EVA, veiledning eller brukerstøtte
- Kommunenes brukertilfredshet med EVA, Valgdirektoratets veiledning, brukerstøtte og informasjon målt gjennom brukerundersøkelse
- Antall kommuner som har gjennomført opplæring
- Antall årsverk brukt til tjenesteleveranser i valggjennomføringen. Årsverkdefinisjonen etter DFØ-metoden skal benyttes
- Eksterne ressurser brukt til tjenesteleveranser i valggjennomføringen

3.2 Mål 2: Velgerne har nødvendig informasjon om valg

Informasjonsbehovet er stort i forbindelse med valg. Covid-19-pandemien kan påvirke valggjennomføringen, og det må tas høyde for dette i informasjonsarbeidet. Departementet skal involveres i informasjon knyttet til pandemien.

Direktoratet skal sørge for nødvendig, tilgjengelig og forståelig informasjon. Alle velgere skal få informasjon om hvor og hvordan man kan stemme. Dette er en viktig forutsetning for høy valgdeltakelse. Eventuelle informasjonskampanjer må ta utgangspunkt i evalueringer fra tidligere valg, og ha et mål om å redusere antall feil gjort av velgerne.

Valgdirektoratet forvalter også en tilskuddsordning for informasjonstiltak ved valg. Departementet har fastsatt ordningen med tilskudd til informasjonstiltak ved valg i forskrift.

Som en del av ansvaret for EVA, skal direktoratet også formidle valgresultater, samt utarbeide og formidle valgprognoser.

En viktig del av informasjonsarbeidet er produksjon og distribusjon av valgmateriell som valgkort, informasjonsplakater, generelle stemmesedler mv. Valgkort skal ved valget i 2021 distribueres elektronisk til velgerne. Velgere som har reservert seg mot elektronisk post eller som ikke har oppdatert eller bekreftet informasjonen i kontakt- og reservasjonsregisteret de siste 18 månedene, vil få valgkort tilsendt per brevpost. Direktoratet skal sørge for veiledning og informasjon til kommuner og stemmeberettigede om valgkort som mottas elektronisk.

Styringsparametere

- Antall brukere av ulike informasjonstiltak og nettsteder rettet mot velgere
- Antall personer informasjonstiltak støttet av tilskuddsordningen når ut til

Oppdrag

<u>Nr.</u>	<u>Oppdrag</u>	<u>Frist</u>
1.	Direktoratet skal sørge for elektronisk utsendelse av valgkort i tråd med beslutning fra departementet.	30.7.2021

3.3 Mål 3: God tilgjengelighet ved valg

God tilgjengelighet for alle velgere uavhengig av funksjonsevne er et viktig demokratisk prinsipp. Direktoratet har ansvar for at kommunene har god informasjon om hvilke krav regelverket stiller, og om hvordan de kan tilrettelegge. Direktoratet skal sørge for at det er mulig for kommunene å anskaffe universelt utformet valgutstyr. Det er også viktig å legge til rette for stemmegivning utenfor landets grenser, og direktoratet skal sørge for at det er mulig å stemme på utenriksstasjoner og andre aktuelle steder i utlandet.

Styringsparametere

- Antall kommuner som oppgir å ha universelt utformet valgutstyr sammenlignet med forrige valg
- Antall valglokaler kommunene selv oppgir som tilgjengelig for alle sammenlignet med forrige valg

Oppdrag

<u>Nr.</u>	<u>Oppdrag</u>	<u>Frist</u>
2.	Direktoratet skal legge til rette for at forbedret universelt utformet valgutstyr er tilgjengelig for kommunene til valget i 2021.	31.3.2021
3.	Direktoratet skal utrede hvilke tekniske hjelpemidler som kan gjøre stemmingen enklere for velgere med nedsatt funksjonsevne.	30.4.2021
4.	Direktoratet skal legge til rette for at velgerne får informasjon om hvilke valglokaler som er tilgjengelig for alle velgere.	30.6.2021
5.	Direktoratet skal i samarbeid med departementet få gjennomført en ekstern evaluering av praktiseringen av bestemmelsene om rett til assistanse ved stemmegivningen.	1.12.2021

4. Andre forutsetninger og krav

4.1 Evaluering av valggjennomføringen

Departementet vil få gjennomført en ekstern evaluering av valggjennomføringen.

Undersøkelsen av kommunenes og fylkeskommunenes valggjennomføring, skal inngå i oppdraget.

Oppdrag

<u>Nr.</u>	<u>Oppdrag</u>	<u>Frist</u>
6.	Direktoratet skal bistå departementet i	

	spesifikasjon av oppdraget og samarbeide med leverandør. Departementet vil ta initiativ til en arbeidsgruppe om arbeidet innen 28. februar 2021.	

4.2 Fellesføring for 2021

Oppfølging av regjeringens inkluderingsdugnad

Valgdirektoratet skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. Valgdirektoratet skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om 5 prosent, vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har Valgdirektoratet hatt nyansettelser i faste eller midlertidige stillinger i 2021, skal antallet med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, samt nyansettelser i faste og midlertidige stillinger totalt, rapporteres i årsrapporten. Valgdirektoratet skal rapportere i tråd med [veiledningen](#).

4.3 Oppfølging av bærekraftsmålene

Bærekraftsmålene gjelder alle land og alle deler av samfunnet. Departementene følger opp bærekraftsmålene som ledd i sin løpende virksomhet. For å lykkes med å nå målene, er det viktig at også underliggende virksomheter utnytter sitt handlingsrom til å nå bærekraftsmålene på best mulig måte. Bærekraftsmålene er flersektorielle, og det kan derfor være nødvendig å samarbeide med andre virksomheter for å lykkes best mulig. I årsrapporten for 2021 bes Valgdirektoratet å redegjøre for hvordan aktivitetene i virksomheten, herunder det som inngår i å følge opp årets mål og oppdrag, jf. punkt 3 i dette brevet, også har bidratt til at Norge skal nå bærekraftsmålene. Omtalen skal beskrive hvilke bærekraftsmål virksomhetens arbeid har bidratt til, og eventuelle utfordringer som virksomheten har i det videre arbeidet med bærekraftsmålene.

4.4 Redusere antall ansatte

I tråd med økonomi- og virksomhetsinstruks for Valgdirektoratet skal årsrapporten inneholde en oversikt over antall ansatte, samt avtalte og utførte årsverk for de siste tre årene. Valgdirektoratet skal tilstrebe å redusere antall ansatte målt etter SSBs statistikk. Realisering av effektiviseringsgevinster fra eksempelvis økt digitalisering og automatisering av oppgaver og saksbehandling, vil kunne bidra til dette. Et behov for å øke antall ansatte bør være begrunnet i særskilte forhold, og skal rapporteres til departementet i den løpende etatsstyringsdialogen i 2021.

5. Budsjettildelinger

5.1 Budsjettrammer 2021

I tråd med Stortingets vedtak tildeles Valgdirektoratet følgende utgifter i 2021:

Utgifter

Kap. 578 Valgdirektoratet [tall i tusen]

Post	Betegnelse	Budsjett 2021
01	Driftskostnader	111 265
70	Informasjonstiltak	5 537
	Sum kap. 578	116 802

Post 01 dekker lønn til ansatte, husleie og andre driftsutgifter. Økningen i årets bevilgning på 53,8 mill. kroner er knyttet til de økte utgiftene i forbindelse med valgavvikling. Post 70 dekker tilskudd som gis til informasjonstiltak ved stortingsvalget i 2021. Tilskuddet gis kun i valgår.

6. Fullmakter

Departementet har delegert enkelte oppgaver til direktoratet, og meddelt dette i brev til direktoratet og sørget for kunngjøring på Lovdata. Dette gjelder oppgaver som i valgloven er lagt til departementet.

Departementet delegerer følgende budsjettmessige fullmakter til Valgdirektoratet for budsjettåret 2021.

I tillegg gjelder de administrative fullmaktene Valgdirektoratet har fått delegert i instruks av 25. juni 2020.

6.1 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Fullmakten gis på de vilkår som fremgår av R-110 punkt 2.3.

6.2 Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Fullmakten gis for kap. 578, post 01 på de vilkår som fremgår av R-110 punkt 2.2.

6.3 Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de fem følgende budsjettår

Fullmakten gis for overskridelser på kap. 578 og post 01 til investeringsformål mot innsparing i løpet av de fem følgende budsjettår på de vilkår som fremgår av R-110 punkt 2.6.

7. Rapportering og resultatoppfølging

Tidspunkter for etatsstyringsmøter og rapporteringer i 2021 framgår av styringskalenderen i vedlegg 1.

7.1 Styringsdialog og rapportering gjennom året

I henhold til økonomi- og virksomhetsinstruks punkt 3.2.4 skal Valgdirektoratet levere kvartalsrapporter til departementet. Disse skal utformes per henholdsvis 31. mars, 30. juni og

30. september. Fjerde kvartal dekkes gjennom årsrapporten. I tillegg til budsjett- og regnskapsrapportering, skal Valgdirektoratet i kvartalsrapporteringen redegjøre for risikovurderinger og eventuelle risikoreduserende tiltak.

For å sikre nødvendig informasjon om status, framdrift og innhold i arbeidet med valggjennomføringen, vil den ordinære styringsdialogen bli supplert med jevnlige statusmøter. Statusmøtene vil bli knyttet til oppfølging av plan for valget i 2021, inkludert risikobildet, potensielle avvik og vanskelige saker. Egnet format på rapporteringen defineres nærmere av departementet og direktoratet i fellesskap.

7.2 Årsrapport og årsregnskap

Valgdirektoratet skal sende årsrapporten for 2021 til departementet innen 15. mars 2022, med kopi til Riksrevisjonen. Årsrapporten skal tilfredsstillende kravene i økonomi- og virksomhetsinstruks for Valgdirektoratet. Rapporten skal inneholde rapportering om mål og styringsparametere og oppdrag omtalt i dette tildelingsbrevet, jf. punkt. 3 Mål for 2021 og punkt 4 Andre forutsetninger og krav og eventuelt andre relevante punkt.

Valgdirektoratet skal sende en korrekt, dekkende og komplett årsrapport til departementet. Årsrapporten skal ikke endres etter den er sendt til departementet, med mindre det er særskilte forhold som gjør det nødvendig.

8. Budsjettmessige forutsetninger

Valgdirektoratet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2021 slik at Valgdirektoratet kan nå målene innenfor bevilgningsrammene som er gitt i dette brevet, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, punkt 2.2.

Valgdirektoratet kan ikke overskride utgiftsbevilgningene eller bruke dem til andre formål enn forutsatt av Stortinget, jf. bevilgningsreglementets § 5. Unntaket er hvis det er gitt en slik fullmakt i punkt 6 i dette brevet.

Valgdirektoratet har ansvaret for å iverksette tiltak slik at det ikke oppstår behov for å øke bevilgningen. Departementet forutsetter at Valgdirektoratet rapporterer om vesentlige endringer i budsjettforutsetningene umiddelbart.

Med hilsen

Thor Bernstrøm (e.f.)
fung. ekspedisjonssjef

Siri Dolven
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg (1):
Styringskalender for Valgdirektoratet i 2021

Kopi

Riksrevisjonen

Vedlegg 1

Styringskalender for Valgdirektoratet for 2021

<i>Måned</i>	<i>Rapportering/møte</i>	<i>Tidspunkt</i>
Januar	Rapportering til statsregnskapet	januar 2021
	Risikovurderinger av mål og oppgaver for 2021	29.1.2021
Februar	Innspill til RNB 2021	24.2.2021
	Gjennomgang av tildelingsbrevet for 2021	10.2.2021
	Statusmøte valg	25.2.2021
Mars	Årsrapport for 2020	15.3.2021
	Statusmøte valg	25.3.2021
	Frist oppdrag 2	31.3.2021
April	Kvartalsrapportering første kvartal	22.4.2021
	Etatsstyringsmøte 1 og statusmøte valg	29.4.2021
	Frist oppdrag 3	30.4.2021
Mai	Innspill til rammefordeling 2022	11.5.2021
	Budsjett- og regnskapsstatus per 30.4 med prognose ut året	25.5.2021
	Innspill til Prop. 1 S (2021–2022)	25.5.2021
	Statusmøte valg	25.5.2021
Juni	Statusmøte valg	11.6.2021
	Frist oppdrag 4	30.6.2021
Juli	Varsel om behov for større endringer i 2. halvår 2021	1.7.2021
	Statusmøte valg ved behov	1.7.2021
	Frist oppdrag 1	30.7.2021
August	Kvartalsrapportering andre kvartal	20.8.2021
	Statusmøte valg	26.8.2021
September	Statusmøte valg	6.9.2021
	Statusmøte valg	9.9.2021
	Daglig kontakt valguke	13.9-17.9.2021
	Budsjett- og regnskapsstatus per. 31.8 med prognose ut året. Innspill til nysalderingen 2021	21.9.2021
	Statusmøte valg	23.9.2021
Oktober	Kvartalsrapportering tredje kvartal	12.10.2021
	Etatsstyringsmøte 2	28.10.2021
November	Innspill til nye satsinger og innsparingstiltak 2023	15.11.2021
Desember	Innspill til konsekvensjustering (for 2023)	desember 2021
	Frist oppdrag 5	1.12.2021

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Valgdirektoratet
Postboks 2080
3103 TØNSBERG

Deres ref

Vår ref

Dato

20/5221-7

18. januar 2021

Tillegg nr. 1 til tildelingsbrevet for 2021 - oppfølging av inkluderingsdugnaden, Valgdirektoratet

1. INNLEDNING

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) viser til fellesføringen i tildelingsbrevet for 2021 om oppfølgingen av inkluderingsdugnaden, der virksomhetene er bedt om å redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om 5 prosent, vurdere eget arbeid opp mot målene, og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har Valgdirektoratet hatt nytilsetninger i faste eller midlertidige stillinger i 2020, skal dere melde i årsrapporten antallet med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, sammen med nytilsetninger i faste og midlertidige stillinger totalt.

2. HANDLINGSPLAN 2021 – OPPFØLGING AV INKLUDERINGSDUGNADEN

På bakgrunn av handlingsplaner fra virksomhetene i KMD-sektoren, har KMD fastsatt vedlagte handlingsplan for inkluderingsdugnaden for departementet og virksomhetene i KMD-sektoren. Vi ber om at Valgdirektoratet følger opp tiltakene i den vedlagte handlingsplanen, sammen med virksomhetens egen handlingsplan.

Handlingsplanen vil bli fulgt opp i etatsstyringsdialogen framover.

Med hilsen

Siri Dolven (e.f.)
avdelingsdirektør

Cathrine Sørлие
seniorrådgiver

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Cathrine Sørлие
22 24 72 52

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Valgdirektoratet
Postboks 2080
3103 TØNSBERG

Deres ref

Vår ref

Dato

20/5221-15

7.mai 2021

Tillegg nr. 2 til tildelingsbrevet for 2021 – tilrettelegging for en smittevernfaglig forsvarlig valgavvikling

1. Innledning

Vi viser til Stortingets vedtak til midlertidig lov 23. april 2021 nr. 24 om endringer i valgloven og kommuneloven (tiltak for å avhjelpe konsekvenser av covid-19). Vedtaket ble gjort etter forslag i Prop. 89 L (2020–2021) *Midlertidig lov om endringer i valgloven og kommuneloven (tiltak for å avhjelpe negative konsekvenser av covid-19)* og Innst. 328 L (2020–2021).

Valget skal gjennomføres på en smittevernfaglig forsvarlig måte og helsemyndighetenes generelle smittevernråd må legges til grunn ved valgavviklingen. Departementet har i samarbeid med Folkehelseinstituttet i tillegg utgitt *Smittevernveileder for valggjennomføring under covid-19-utbruddet*. Veilederen beskriver hvordan kommunene og fylkeskommunene kan løse sine oppgaver knyttet til gjennomføring av valg, samtidig som smittevern ivaretas på en forsvarlig måte.

Koronaviruspandemien vil påvirke gjennomføringen av stortings- og sametingsvalget i år. Det er imidlertid uklart hvordan smittesituasjonen vil være på tidspunktet for gjennomføringen av valget. Det må derfor planlegges med ulike scenarier for hvordan pandemien vil påvirke gjennomføringen av valget. Det vil være nødvendig med beredskapsplaner for dette.

2. Utarbeidelse av helhetlig plan for veiledning, opplæring og støtte til kommunene og informasjon til velgerne

Vi viser til tidligere dialog, sist i etatsstyringsmøtet 28.04.2021. Valgdirektoratets veiledning, opplæring og støtte til kommunene og fylkeskommunene vil være viktig for at valget gjennomføres på en smittevernfaglig forsvarlig måte. Veiledningen skal ta utgangspunkt i midlertidige endringer i valgloven og anbefalinger i smittevernveilederen. Det vil være behov

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Cathrine Sørli
22 24 72 52

for å integrere helsemyndighetenes generelle smittevernråd i alle deler av gjennomføringen. Vi ber direktoratet vurdere hvordan kommunene kan tilrettelegge for at velgere kan få assistanse ved stemningen i tråd med smittevernrådene.

Informasjon som gis til velgerne må samsvare med veiledning, opplæring og støtte som gis til kommuner og fylkeskommuner. Det vil være viktig med tydelig informasjon til velgerne på materiell som vil bli distribuert, som for eksempel valgkort og brosjyrer, for å sørge for at de er kjent med iverksatte tiltak som skal sørge for en smittevernfaglig forsvarlig gjennomføring av valget. Det vil omfatte blant annet kontaktreduserende tiltak, hygienetiltak og egne regler for å stemme for velgere i karantene og isolasjon.

Valgdirektoratets arbeid bør ta utgangspunkt i kommunenes informasjonsbehov, slik det blant annet framgår av rapporten til arbeidsgruppen som fikk i oppdrag å kartlegge hvordan den pågående pandemien vil kunne påvirke gjennomføringen av valget. Direktoratet må også legge planer for hvordan informasjonen kan justeres kort tid før valget, dersom det på grunn av smittesituasjonen skulle bli behov for det.

Med dette som bakgrunn, ber vi om at direktoratet utarbeider en helhetlig plan for veiledning, opplæring og støtte til kommunene og informasjon til velgerne med oversikt over planlagte aktiviteter og produkter innen 19. mai 2021. Planen skal oversendes til departementet.

3. Utarbeidelse av utkast til endringer i valghåndboken – midlertidige endringer i valgloven og kommuneloven

For å gi kommunene en samlet og helhetlig oversikt over reglene som gjelder ved valget i år, har departementet besluttet at også de midlertidige lovendringene skal innarbeides i valghåndboken. Vi ber om at Valgdirektoratet utarbeider og oversender utkast til endringer i valghåndboken basert på de vedtatte midlertidige endringene innen 2. juni 2021. Endringene skal markeres på en slik måte at det framgår at de er midlertidige.

Vi ber Valgdirektoratet ta opp eventuelle uklarheter så snart som mulig.

Med hilsen

Cathrin Sætre (e.f.)
ekspedisjonssjef

Siri Dolven
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksrevisjonen

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

Instruks

Økonomi- og virksomhetsinstruks for Valgdirektoratet

25.6.2020

Innholdsfortegnelse

	1
1 Innledning	3
2 Valgdirektoratets myndighet og ansvar	3
2.1 Valgdirektoratets formål og tilknytningsform.....	3
2.2 Regelverk som regulerer virksomhetens aktiviteter eller tjenesteområder	4
2.3 Ansvarsavklaring og krav til samarbeid med andre virksomheter og sektorer	4
3 Kommunal- og moderniseringsdepartementets styring av Valgdirektoratet	4
3.1 Departementets overordnede ansvar	4
3.2 Styringsdialogen	4
3.2.1 Tildelingsbrev.....	5
3.2.2 Etatsstyringsmøter	5
3.2.3 Lederlønnskontrakt og lederlønnssamtale	5
3.2.4 Rapportering gjennom året	5
3.2.5 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen.....	6
3.2.6 Årsrapport.....	6
3.3 Kommunikasjon, ansvar for avklaringer og informasjonsplikt mellom departement og virksomhet.....	8
3.4 Administrative fullmakter	8
3.4.1 Ansettelser, opprettelse av stillinger og lønnsfastsettelse	8
3.4.2 Erstatningskrav mot staten.....	9
3.4.3 Administrative bestemmelser om flytting fra utlandet	9
3.4.4 Utdanningspermisjon ved studiereiser til utlandet	9
3.4.5 Arbeidsgiverfinansierte elektroniske kommunikasjonstjenester	9
4 Virksomhetens interne styring	9
4.1 Virksomhetsledelsens myndighet og ansvar	9
4.1.1 Godtgjørelser/andre utbetalinger til direktøren	9
4.2 Virksomhetens interne styring.....	9
4.2.1 Risikostyring	10
4.2.2 Evalueringer	10
4.2.3 Arbeidsgiverrollen (HMS og likestilling).....	11
4.2.4 Regnskapsprinsipp og regnskapsføring	11
4.2.5 Tilskuddsforvaltning	12
4.3 Krav til virksomhetens internkontroll.....	12
4.4 Virksomhetens arbeid med sikkerhet	12
4.4.1 Generelt.....	12
4.4.2 Nasjonal sikkerhet	12
4.4.3 Samfunnssikkerhet	13
4.4.4 Informasjonssikkerhet.....	13

1 Innledning

Instruksen er fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) den 25.6.2020, jf. reglement for økonomistyring i staten § 3, andre ledd, og trer i kraft fra samme dato. Kopi av instruksen er sendt til Riksrevisjonen.

Instruksen har som formål å sikre god og forsvarlig økonomi- og virksomhetsstyring i Valgdirektoratet.

Økonomi- og virksomhetsstyringen i Valgdirektoratet skal følge Finansdepartementets Reglement for økonomistyring i staten (heretter kalt Reglementet), Bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt Bestemmelsene) og rundskriv fra Finansdepartementet, med de tilføyelser og presiseringer som departementet har gitt i denne instruksen. Reglementet, Bestemmelsene og rundskriv fra Finansdepartementet gjelder således i sin helhet, også de punkt som ikke er omtalt i denne instruksen.

Reglementet, Bestemmelsene og rundskriv fra Finansdepartementet er ikke gjengitt i denne instruks.

2 Valgdirektoratets myndighet og ansvar

2.1 Valgdirektoratets formål og tilknytningsform

Valgdirektoratet er et ordinært statlig forvaltningsorgan (bruttobudsjettert virksomhet).

Valgordningen og gjennomføringen av valg skal ivareta frie, direkte og hemmelige valg. Tilliten til valgordningen og valggjennomføringen er høy i befolkningen, og det er et mål at den høye tilliten opprettholdes. Kommunene og fylkeskommunene har ansvaret for forberedelsene og gjennomføringen av valg.

Departementet har det overordnede ansvaret for valggjennomføringen. Valgdirektoratet har det operative ansvaret på statlig nivå for forberedelse og gjennomføring av valg til Stortinget, fylkesting, kommunestyre og direkte valg til kommunedelsutvalg. Direktoratet skal bistå Sametinget i forberedelsen og gjennomføringen av sametingsvalg. Direktoratet skal også bistå Longyearbyen lokalstyre med avvikling av lokalstyrevalg.

Valgdirektoratet drifter og forvalter et elektronisk valgadministrasjonssystem (EVA), og gir veiledning til kommuner og fylkeskommuner i bruken av systemet.

Valgdirektoratet skal veilede og formidle kunnskap til kommuner, fylkeskommuner og øvrige interessenter om regelverk og andre virkemidler i valggjennomføringen.

Direktoratet skal ha utredningskapasitet for å kunne bidra til utvikling av lovarbeidet, og ha en faglig rolle med hensyn til å forvalte og formidle kunnskap på sitt fagfelt.

2.2 Regelverk som regulerer virksomhetens aktiviteter eller tjenesteområder

Valgdirektoratets aktiviteter og tjenester skal skje innenfor Grunnlovens bestemmelser om valg, lov 28. juni 2002 nr. 57 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven), forskrift 2. januar 2003 nr. 5 om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgforskriften), forskrift 3. januar 2003 nr. 8 om direkte valg til kommunedelsutvalg, lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) og forskrift 19. desember 2008 nr. 1480 om valg til Sametinget og forskrift 14. mai 2007 nr. 506 om lokalstyrevalg i Longyearbyen.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har ansvaret for valgordningen og valgloven, samt forskriftsmyndighet etter loven. Departementet er øverste tolkningsmyndighet og kan gi instruks om forståelse av lov og forskrift til direktoratet. Valgdirektoratet skal i sitt arbeid foreta juridiske vurderinger. Departementet vil imidlertid kunne overprøve disse vurderingene.

Valgloven har regler om klager over valget. Riksvalgstyret er klageinstans ved stortingsvalg. Departementet er sekretariat og forbereder saker for avgjørelse. Ved kommunestyre- og fylkestingsvalg er departementet klageinstans. Direktoratet kan uttale seg i klagesaker, og vil kunne bistå i forberedelsene.

2.3 Ansvarsavklaring og krav til samarbeid med andre virksomheter og sektorer

Valgdirektoratet skal samarbeide med relevante aktører for å utføre sitt oppdrag. De mest sentrale aktører som direktoratet skal samarbeide med er:

- kommunene og fylkeskommunene
- Sametinget om avviklingen av sametingsvalg
- valgstyret i Longyearbyen om avviklingen av valg av representanter til Longyearbyen lokalstyre.

Valgdirektoratet er samlokalisert med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) i Tønsberg, for å sikre stordriftsfordeler og effektiv kompetanseutnyttelse.

3 Kommunal- og moderniseringsdepartementets styring av Valgdirektoratet

3.1 Departementets overordnede ansvar

Statsråden har det konstitusjonelle og politiske ansvaret for Valgdirektoratet. KMD har det overordnede administrative og budsjettmessige ansvaret for virksomheten. Departementets styringsansvar bygger på prinsippene om mål- og resultatstyring og tar utgangspunkt i departementets overordnede kontrollansvar iht. Bestemmelsene punkt. 1.6.2.

3.2 Styringsdialogen

Virksomhetens risikovurderinger, mål og resultater skal vektlegges i styringsdialogen mellom KMD og Valgdirektoratet.

Styringsdialogen skal være dokumentert.

3.2.1 Tildelingsbrev

Etatsstyringen skjer hovedsakelig gjennom tildelingsbrev og etterfølgende oppfølging og rapportering. Tildelingsbrevet setter rammen for Valgdirektoratets målsetning i budsjettåret. I tildelingsbrevet formidles og presiseres målene og resultatene som følger av Stortingets vedtak og forutsetninger. Tildelingsbrevet inneholder de bevilgninger som stilles til Valgdirektoratets disposisjon, samt en oversikt over Valgdirektoratets fullmakter i budsjettåret. Tildelingsbrevet inneholder en styringskalender hvor de viktigste elementene i styringsdialogen det enkelte året fremgår.

Ved behov for å instruere eller gi styringssignaler til Valgdirektoratet utover tildelingsbrevet, vil dette alltid nedfelles skriftlig og gis i egne brev.

3.2.2 Etatsstyringsmøter

Departementet har som hovedregel tre etatsstyringsmøter med Valgdirektoratet i løpet av året. Tidspunktet for etatsstyringsmøtene vil fremgå av styringskalenderen. Tema for møtene vil avklares i forkant. Tema som kan være aktuelle er bl.a. gjennomgang av overordnet risikovurdering, resultater og måloppnåelse, budsjettstatus, sikkerhet og eventuelle saker fra Riksrevisjonen. Det skal skrives referat fra etatsstyringsmøtene. I valgår vil det kunne etableres egne opplegg for styringsdialog, og det vil kunne være behov for flere møter mellom direktoratet og departementet.

Utover den ordinære styringen vil det holdes både formelle/planlagte informasjons- og kontaktmøter av faglig karakter mellom departementet og Valgdirektoratet, og møter på ad hoc basis. Disse møtene er ikke styringsmøter. Dersom det avdekkes behov for styringssignaler i møtene, skal de gis skriftlig.

3.2.3 Lederlønnskontrakt og lederlønnsamtale

Departementet utnevner direktøren i Valgdirektoratet på åremål på seks år med mulighet til forlengelse etter alminnelige bestemmelser i lov 16. juni 2017 nr. 67 om statens ansatte mv. (statsansatteloven) med tilhørende forskrift og utarbeider lederlønnskontrakt.

Departementet innkaller virksomhetslederen til utviklings- og evalueringssamtale én gang i året, som regel på nyåret. Utviklings- og evalueringssamtalen tar utgangspunkt i lederlønnskontrakten. Gjennom utviklings- og evalueringssamtalen vil departementet vurdere direktørens resultatoppnåelse, og direktøren gir en egenvurdering. I samtalen settes nye mål og resultatkrav for direktøren for det kommende året. Lederlønnskontrakten revideres i forbindelse med utviklings- og evalueringssamtalene.

3.2.4 Rapportering gjennom året

Valgdirektoratet skal ha samlet oversikt over bevilgninger de forvalter. Direktoratet skal levere en regnskapsrapport med status pr. 31.8, med estimert forbruk ut året, sortert på kapittel og post. Det skal rapporteres både på utgifts- og inntektskapittel, og belastningsfullmakter. Vesentlige avvik i forhold til budsjettrammer og forutsetninger skal forklares.

Virksomheten skal etterleve de rapporteringskrav som følger av rundskriv for rapportering knyttet til statsbudsjettet og statsregnskapet, herunder eventuelle bestillinger fra departementet.

Valgdirektoratet skal levere kvartalsrapport til departementet. Direktoratet skal i kvartalsrapporteringen redegjøre for status på direktoratets arbeid i tråd med instruks, tildelingsbrev og eventuelle tilleggsoppdrag, samt redegjøre for vesentlige risikoer og eventuelle risikoreduserende tiltak. Dato for rapporteringen vil framgå av tildelingsbrevet.

Krav til øvrig rapportering og kontroll vurderes av departementet, og vil bli tilpasset de styringsbehov departementet til enhver tid har. Så langt det er mulig vil denne type krav framgå av de årlige tildelingsbrev.

3.2.5 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

Departementet skal ha kopi av all korrespondanse mellom virksomheten og Riksrevisjonen. Valgdirektoratet skal rapportere i etatsstyringsmøtene og i årsrapporten om hvordan eventuelle merknader fra Riksrevisjonen er fulgt opp, herunder hvilke tiltak som er iverksatt og effekten av disse.

3.2.6 Årsrapport

Årsrapporten fra Valgdirektoratet utarbeides i overensstemmelse med de krav som stilles i årlige tildelingsbrev og i denne instruksen. Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater, og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk.

Virksomheten skal sende årsrapporten elektronisk til departementet innen den fristen som fremgår av tildelingsbrevet. Årsrapporten behandles i et etatsstyringsmøte. Valgdirektoratet skal offentliggjøre årsrapporten sammen med revisjonsberetningen på sine nettsider så snart etatsstyringsmøtet er avholdt, og senest 1. mai. Dersom revisjonsberetningen ikke er mottatt innen denne frist, skal beretningen publiseres så snart den foreligger.

Årsrapporten skal ha følgende titler og rekkefølge:

- I Leders beretning
 - direktørens overordnede vurdering av de samlede resultater, måloppnåelse og ressursbruk og for året i lys av tilstand og utvikling pr hovedmål
 - overordnet framstilling av de viktigste prioriteringene for året
 - kort omtale av de sentrale forhold, interne og eksterne, som har hatt betydelig innvirkning på oppnådde resultater
 - direktørens signatur og dato

- II Introduksjon til virksomheten og hovedtall
 - kort omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget
 - kort omtale av organisasjon og ledelse
 - presentasjon av utvalgte hovedtall, herunder:

- antall ansatte samt avtalte og utførte årsverk for de tre siste år¹
- samlet tildeling på post 01-99
- utnyttelsesgrad av post 01-29
- driftsutgifter
- lønnsandel av driftsutgifter
- lønnsutgifter per årsverk
- utgifter til utvikling, drift og forvaltning av EVA
- utgifter til opplæring av kommunene og fylkeskommunene
- utgifter til informasjon til velgerne
- utgifter til brukerstøtte og informasjon til kommunene og fylkeskommunene

III Årets aktiviteter og resultater

- samlet vurdering av prioriteringer, ressursbruk, resultater, måloppnåelse
- oversikt over status på rapporteringspunkter fra tidelingsbrevet, og eventuelle øvrige brev
- redegjørelse per overordnet mål, herunder EVA
 - om prioriteringer og ressursbruk
 - om resultater (produkter/tjenester og effekter)
 - om måloppnåelse

I tillegg skal virksomheten omtale vesentlige forhold i løpet av året som har betydning for departementets styring og oppfølging under de punktene der dette er relevant.

IV Styring og kontroll i virksomheten

- virksomhetens overordnede vurdering av opplegget for styring og kontroll
- redegjørelse for vesentlige forhold eller endringer ved virksomhetens planlegging, gjennomføring og oppfølging, herunder:
 - virksomhetens risikostyring
 - status internkontroll, herunder dokumentasjon og iverksatte tiltak
 - bemannings-, kapasitets- og kompetansesituasjonen i virksomheten
 - prosjekter og igangsatte tiltak knyttet til virksomhetens systemer
 - forvaltningen av egne eiendeler (materielle verdier), innkjøpsrutiner
 - oppfølging av ev. avdekket vesentlig styringssvikt/feil/mangler/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen
 - oppfølging av evalueringer, tilsynsrapporter og pålegg fra tilsynsmyndigheter
 - informasjonssikkerhet
 - utvikling, forvaltning og drift av EVA
- rapportering på vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling og diskriminering, bruk av lærlinger, HMS/arbeidsmiljø, ytre miljø og lignende.

V Vurdering av framtidsutsikter

- overordnet omtale av forhold i og utenfor virksomheten som kan påvirke virksomhetens evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt og omtale av mulige konsekvenser for virksomhetens evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

¹ Det skal oppgis tall for antall ansatte og antall avtalte årsverk som hentes fra SSBs statistikk. I tillegg skal det oppgis antall utførte årsverk beregnet i henhold til personalmelding PM-2019-13: Definisjon av utførte årsverk.

VI Årsregnskap

- årsregnskapet skal inneholde følgende tre deler:
 - ledelseskomentarer med direktørens signatur
 - oppstilling av bevilgningsrapportering med noter
 - oppstilling av artskontorrapportering med noter

3.3 Kommunikasjon, ansvar for avklaringer og informasjonsplikt mellom departement og virksomhet

Dersom det er uklarheter i de rammer, målsetninger og føringer som formidles, skal Valgdirektoratet ta dette opp med departementet. Valgdirektoratet skal også informere departementet snarlig dersom det oppstår vesentlige avvik med betydning for måloppnåelsen, herunder budsjett. Virksomheten skal uoppfordret gi departementet beskjed dersom virksomheten ser mulige forbedringstiltak som departementet kan iverksette (endringer i lov, forskrift, instruks), og snarlig varsle om gjeldende regelverk og ordninger som har vesentlige utilsiktede konsekvenser.

Valgdirektoratet skal orientere departementet i god tid før offentliggjøring av viktige utredninger, evalueringer eller rapporter som Valgdirektoratet har utført eller bestilt.

Valgdirektoratet skal ha en aktiv holdning til kommunikasjon, både internt og eksternt. Det er viktig at Valgdirektoratet fanger opp signaler i samfunnet som angår Valgdirektoratet og bruker dette i kommunikasjonsarbeidet. Departementet forventer at Valgdirektoratet synliggjør sine resultater innenfor sitt politikkområde og at Valgdirektoratet har kontakt med departementet om saker som politisk ledelse kan være med å synliggjøre.

Valgdirektoratet skal også følge opp klarspråkarbeidet og arbeide systematisk for at dokumenter, brev, nettsider og skjema er brukertilpasset og har klart språk (veiledning og tips finnes på nettsiden klarspråk.no).

Valgdirektoratet skal sørge for publisering av data fra valggjennomføringen på valg.no. Følgende data skal systematiseres og tilgjengeliggjøres: godkjente valglister, kjønnsfordeling på kandidater på valglister og kandidater med stemmetillegg, resultater fra foreløpig og endelig opptelling og valgstyrenes og fylkesvalgstyrenes protokoller.

Valgdirektoratet skal sørge for oversendelse av grunnlag for beregning av partistøtte til Fylkesmannen i Vestland.

3.4 Administrative fullmakter

Departementet gir Valgdirektoratet følgende administrative fullmakter:

3.4.1 Ansettelser, opprettelse av stillinger og lønnsfastsettelse

Fullmakten gjelder adgang til å ansette, opprette nye stillinger og fastsette lønn, i den grad ikke annet er bestemt ved lov eller framgår av unntakene nedenfor.

1. Departementet har ansvar for ansettelse av direktør i Valgdirektoratet.

2. Departementet saksbehandler og avgjør også saker om direktørs arbeidsforhold, for eksempel:

- alle typer permisjoner (utdanningspermisjon, velferdspermisjon mv.)
- alle typer lønnsjusteringer (både midlertidige og permanente)

3.4.2 Erstatningskrav mot staten

Fullmakten gjelder behandling av saker om erstatningskrav mot staten, der utbetalingen ikke overstiger kr 200 000. Med statens erstatningsansvar menes her erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, med unntak av ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift. Saker skal behandles i tråd med retningslinjene i Justisdepartementets rundskriv G-01/2017, hvor det blant annet forutsettes at det foretas en juridisk vurdering av sakens erstatningsrettslige side før avgjørelsen treffes.

3.4.3 Administrative bestemmelser om flytting fra utlandet

Fullmakten gjelder beslutninger om dekning av utgifter som påløper i forbindelse med flytting fra utlandet i samsvar med retningslinjene i Statens personalhåndbok punkt 10.6.4 del 2 om Flytting fra utlandet.

3.4.4 Utdanningspermisjon ved studiereiser til utlandet

Fullmakten gjelder innvilgelse av utdanningspermisjon med lønn i inntil ett år til studiereiser til utlandet, jf. Statens personalhåndbok punkt 10.8.3.2.

3.4.5 Arbeidsgiverfinansierte elektroniske kommunikasjonstjenester

Fullmakten gjelder beslutninger om hvem i virksomheten som tilstås arbeidsgiverfinansierte elektroniske kommunikasjonstjenester dekket innenfor virksomhetens eget budsjett. Tildeling av elektroniske kommunikasjonstjenester må gis i samsvar med retningslinjene i Statens personalhåndbok, punkt 10.2 elektroniske kommunikasjonstjenester (telefon mv.).

4 Virksomhetens interne styring

4.1 Virksomhetsledelsens myndighet og ansvar

Direktøren er Valgdirektoratets øverste leder, og leder Valgdirektoratet innenfor gjeldende lover, forskrifter, reglementer, retningslinjer, instruksjer og budsjetter.

Direktøren skal fastsette instruksjer for virksomhetens interne økonomi- og virksomhetsstyring innenfor rammen av denne instruks.

4.1.1 Godtgjørelser/andre utbetalinger til direktøren

Det skal foreligge rutiner for kontroll og godkjenning av utleggsrefusjoner og oppgavepliktige tilleggssytelser til direktøren.

4.2 Virksomhetens interne styring

Valgdirektoratet skal utarbeide strategi for virksomheten, samt interne styringsdokumenter i form av virksomhetsplan, årsplan eller tilsvarende. Det skal også utarbeides budsjett og prognoser for å sikre avviksrapportering og mulighet for oppfølging av regnskap, resultater og måloppnåelse.

Strategier og interne styringsdokumenter skal ha både ettårig og flerårig perspektiv. De mer overordnede og langsiktige mål og resultatkrav fastsettes i en dialog mellom departement og virksomhet, slik at virksomhetens planer og strategier er i tråd med departementets mål og prioriteringer.

Valgdirektoratet skal i sine interne styringsprosesser sørge for å utnytte tildelte ressurser effektivt og se på muligheter for å øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. Det vises til det til enhver tid gjeldende digitaliseringsrundskriv med krav og pålegg om digitalisering i offentlig sektor.

Valgdirektoratets systemer og rutiner skal sikre etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser. Valgdirektoratets strategi for innkjøp, og oppfølging av denne, skal bidra til at det foretas gode anskaffelser mest mulig effektivt, samt fremme innovasjon og nytenkning i anskaffelsesprosessen. Innkjøpsarbeidet bør inngå i ledelsens internkontroll, slik at uheldig praksis kan korrigeres så snart som mulig. Valgdirektoratet skal med jevne mellomrom evaluere sin innkjøpspraksis.

Valgdirektoratet skal følge etiske retningslinjer i staten og videreutvikle den etiske bevisstheten blant de ansatte.

4.2.1 Risikostyring

Risikostyring skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll. Valgdirektoratet skal bruke risikostyring som verktøy i sin mål- og resultatstyring. Risikovurderingene skal relateres til mål- og resultatkravene for virksomheten og inngår som en integrert del av styringen. Der hvor det vurderes å være høy risiko skal risikoreduserende tiltak iverksettes. Det skal gjøres vurderinger av gjenværende risiko, og om denne er akseptabel.

Valgdirektoratets overordnede risikovurderinger tas opp som fast tema på etatsstyringsmøte.

4.2.2 Evalueringer

Det vises til krav i Reglement for økonomistyring i staten § 16 om evalueringer av virksomhetens oppgaveløsning og virkemiddelbruk.

Valgdirektoratet skal bruke evalueringer systematisk som del av virksomhetsstyringen. Valgdirektoratet skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor hele eller deler av Valgdirektoratets ansvarsområde og aktiviteter. Frekvens og omfang av evalueringene skal bestemmes ut fra risiko og vesentlighet samt kvalitet og omfang av Valgdirektoratets øvrige rapportering. Departementet vil kunne be Valgdirektoratet gjennomføre evalueringer i forbindelse med praksis- og regelverksendringer. Organisering og innretning av de planlagte evalueringene skal inngå som en del av styringsdialogen. Se også punkt 3.3 i denne instruks.

Direktoratet skal benytte resultatinformasjonen fra gjennomførte evalueringer i planleggingen av valggjennomføringen for de påfølgende valg.

Valgdirektoratet skal registrere evalueringer som er gjort tilgjengelige for allmenheten, i Evalueringsportalen.

Det skal gjennomføres evalueringer av Valgdirektoratets tjenester og kommunenes og fylkeskommunenes valggjennomføring jevnlig etter initiativ fra departementet.

4.2.3 Arbeidsgiverrollen (HMS og likestilling)

Valgdirektoratet skal følge opp statlig arbeidsgiverpolitikk, herunder implementere føringer og følge opp rapporteringer på personalområdet.

Valgdirektoratet skal ha et system for å kartlegge og følge opp risiko- og problemområder innen helse, miljø og sikkerhet, jf. lov av 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven).

Videre skal Valgdirektoratet arbeide målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel og adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Dette fremgår av § 26 i lov 16. juni 2017 nr. 51 om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven). Virksomheten har en aktivitets- og redegjøringsplikt og arbeidet skal skje fortløpende og i samarbeid med de ansattes representanter.

Valgdirektoratet skal avgi en likestillingsredegjørelse for foregående år. Rapporteringen skal følge gjeldende veiledning på området.

Valgdirektoratet skal knytte til seg minst én lærling i sin virksomhet og hvert år vurdere om det er mulig å øke antall lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag. Valgdirektoratet kan så lenge det har færre enn 100 ansatte også inngå samarbeid med andre virksomheter for å oppfylle kravet.

For å styrke en felles innsats for å rekruttere lærlinger og bidra til et yrkesfaglig løft, skal virksomheten knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor.

Det skal rapporteres om bruk av lærlinger i årsrapportens del IV.

4.2.4 Regnskapsprinsipp og regnskapsføring

Valgdirektoratet skal utarbeide et virksomhetsregnskap i samsvar med kontantprinsippet, bruttoprinsippet, ettårsprinsippet og fullstendighetsprinsippet, jf. Bestemmelsene punkt. 3.4.2, og i tråd med årlige og varige rundskriv fra Finansdepartementet.

Valgdirektoratet avgjør i samråd med departementet eventuelle endringer i regnskapsprinsipp for virksomhetsregnskapet, jf. Bestemmelsene punkt. 3.3.2.

Valgdirektoratet skal bruke standard kontoplan som føringskontoplan, og skal rapportere til statsregnskapet etter statens kontoplan.

4.2.5 Tilskuddsforvaltning

Virksomheten skal påse at alle tilskuddsordninger som virksomheten forvalter følges opp i samsvar med punkt 6.3 og 6.4 i Bestemmelsene og de presiseringer og føringer departementet formidler i årlige tildelingsbrev og regelverk/forskrift for ordning(e). Forvaltning av tilskuddsordninger må baseres på virksomhetens vurdering av risiko og vesentlighet.

4.3 Krav til virksomhetens internkontroll

Valgdirektoratet ledelse har ansvar for å innrette virksomhetens systemer og rutiner for internkontroll, og påse at nødvendige kontrolloppgaver blir utført. Risiko- og vesentlighetsvurderinger skal ligge til grunn. Valgdirektoratet skal rapportere umiddelbart til departementet dersom det avdekkes vesentlige svakheter, feil eller mangler i kritiske prosesser eller aktiviteter i virksomheten.

Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll, se punkt 4.2.1.

4.4 Virksomhetens arbeid med sikkerhet

4.4.1 Generelt

Det legges til grunn at arbeidet med sikkerhet er systematisk og inngår som en integrert del av Valgdirektoratets virksomhet. Departementet vil i den forbindelse minne om kravene til risikostyring og internkontroll jf. punkt 4.2.1 og 4.3, og at vurdering av sikkerhetskapasitet og -kompetanse skal inngå i den øvrige bemannings-, kapasitets- og kompetansevurderingen, jf. punkt 3.2.6 IV.

4.4.2 Nasjonal sikkerhet

Lov 1. juni 2018 nr. 24 om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) med tilhørende forskrifter gjelder for statlige, fylkeskommunale og kommunale organer. For å ivareta den nasjonale sikkerhetsinteressen demokratisk styreform er valggjennomføring utpekt som en grunnleggende nasjonal funksjon. Valgdirektoratet skal etablere et styringssystem som sikrer at kravene i lov og forskrift oppfylles. Direktoratet skal utarbeide skadevurderinger ved behov eller etter bestilling fra departementet, og bistå departementet i arbeidet med å klassifisere skjermingsverdige objekter og infrastruktur.

Valgdirektoratet skal sende en egen rapport om sikkerhetstilstanden til departementet, i tråd med mal og bestilling fra NSM. Valgdirektoratet må vurdere nivå på sikkerhetsgradering av rapporten.

Valgdirektoratet skal vurdere behov for å sikkerhetsklarere personell, jf. sikkerhetsloven med tilhørende forskrifter. Direktøren i Valgdirektoratet skal være sikkerhetsklarert og autoriseres av KMD. Valgdirektoratet kan anmode Sivil klareringsmyndighet om sikkerhetsklarering og har autorisasjonsmyndighet for eget og innleid personell.

4.4.3 Samfunnssikkerhet

Departementet forventer at Valgdirektoratet tar sitt ansvar og sin rolle i samfunnssikkerhetsarbeidet. Valgdirektoratet skal ha nødvendige krise- og beredskapsplaner, og minimum arrangere eller delta i minst én krisehåndteringsøvelse hvert år.

Hvert år skal Valgdirektoratet oversende en risiko- og sårbarhetsanalyse (RoS-analyse) for sitt ansvarsområde innen samme frist som årsrapporten. RoS-analysen skal ta utgangspunkt i tilsiktede og utilsiktede hendelser som kan true kritisk funksjonsevne og sette grunnleggende samfunnsverdier i fare. RoS-analysen må også vurdere behov for risiko- og sårbarhetsreducerende tiltak. Under utarbeidelsen av analysen skal Valgdirektoratet sørge for god medvirkning fra alle viktige interessenter.

4.4.4 Informasjonssikkerhet

Valgdirektoratet skal ha beskrevet mål og strategi for informasjonssikkerhet i virksomheten (sikkerhetsmål og sikkerhetsstrategi). Disse skal danne grunnlaget for Valgdirektoratets internkontroll (styring og kontroll) på informasjonssikkerhetsområdet. Sikkerhetsstrategien og internkontrollen skal inkludere relevante krav som er fastsatt i annen lov, forskrift eller instruks.

Valgdirektoratet skal ha en internkontroll (styring og kontroll) på informasjonssikkerhetsområdet som baserer seg på anerkjente standarder (f.eks. ISO27001/27002) for styringssystem for informasjonssikkerhet.

Internkontrollen bør være en integrert del av Valgdirektoratets helhetlige styringssystem. IKT-systemer og informasjonsaktiva skal klassifiseres og risikovurderes for å sikre hensynet til informasjonens konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. Klassifiseringen og risikovurdering er særlig viktig i forbindelse med anskaffelser av IKT-utstyr og -systemer. Omfang og innretning på internkontrollen skal være tilpasset risiko.

Hendelser som truer eller kompromitterer informasjonssikkerheten skal rapporteres. Informasjonssikkerhet vil være et tema i styringsdialogen. En overordnet statusrapport for arbeidet skal fremkomme av årsrapporten.